

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001375

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №876 СТ від 13 липня 2026 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Климентова Марія Віталіївна

2. Mariia Klymentova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 19-06-2026

Спеціальність за освітою: маркетинг

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13345

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 12.75.41, 12.75.51, 06.71.29, 06.81.45

Тема дисертації:

1. Вдосконалення методів ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію підприємств і університетів

2. Improvement of pricing methods for innovative and scientific and technical products of enterprises and universities

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі представлені результати дослідження теоретичних та науково-методичних положень, а також розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення методів ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та практичне вдосконалення методів ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію, що дозволить підвищити ефективність комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок, оптимізувати інвестиційні рішення та сприяти сталому розвитку інноваційної сфери. Об'єктом дослідження виступає процес ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію. Предметом дослідження є методи, моделі та інструменти, що використовуються для формування вартості і ціни результатів інноваційної та

науково-технічної діяльності промислових підприємств та науково-освітніх закладів. Методичною та теоретичною базою дослідження є фундаментальні положення економічної теорії, методичні розробки та наукові праці провідних вчених з питань розвитку методичних засад ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію. У вступі обґрунтовано актуальність задач дослідження, наведено наукову новизну та сформовано практичне значення одержаних результатів. У першому розділі здійснено дослідження теоретичних аспектів формування цін на інноваційну та науково-технічну продукцію, проведено теоретико-методологічне дослідження категорії «ціна». Розглянуто принципи формування цін та історичний огляд підходів до визначення терміну «ціна». На основі проведеного дослідження існуючих тлумачень терміну «ціна» запропоновано під цим терміном розуміти грошову оцінку товару, яка відображає його властивості і споживчу цінність, а також є базовим інструментом для покриття витрат та отримання прибутку виробником. Запропоновано авторське визначення ціни науково-технічної продукції, під яку пропонується визначати як грошову суму, яка враховує витрати на дослідження, розробку та виробництво продукції. Детально розглянуто економічну сутність функцій ціни, до яких здобувачкою віднесено облікову, розподільчу, стимулюючу вимірювальну функції та функцію збалансування попиту і пропозиції, а також функцію раціонального розміщення. Здійснено дослідження процесу ціноутворення на науково-технічну продукцію, визначено та обґрунтовано його етапи. Досліджено сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної та науково-технічної діяльності в Україні. Проведено аналіз існуючих методів ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію. У другому розділі проведено удосконалення методів ціноутворення на науково-технічну продукцію промислових підприємств, дозволило сформулювати комплексний підхід до визначення ціни на інноваційну продукцію, що базується на засадах мінімаксу. Запропоновано визначати ціну, основану на ефекті – як максимально можливу ціну на науково-технічну продукцію, ціну, основану на витратах, як мінімальну ціну і ринкову ціну, засновану на компромісі мінімаксу. На основі мінімаксного підходу сформовано механізм ціноутворення на інноваційну та науково-технічну продукцію промислового призначення, який враховує всю множину ринкових ситуацій при її реалізації. Запропоновано поетапний механізм формування цін на інноваційну продукцію промислового призначення (12 етапів) та управління ними на протязі життєвого циклу інновації на засадах мінімаксу. Доведено, що ціноутворення на основі мінімаксу є оптимальним для інноваційної діяльності, оскільки забезпечує баланс між досягненням рентабельності для підприємства та прийнятністю ціни для кінцевого споживача, сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств, зниженню ризиків, пов'язаних з інноваційною діяльністю, та забезпечує економічну ефективність виробництва і реалізації інноваційної продукції. У третьому розділі здійснено формування методів ціноутворення на науково-технічну продукцію університетів та наукових установ. Розглянуто і проаналізовано сутність наукової-технічної продукції університету як об'єкту вартісно-цінової оцінки. Визначено, що науково-технічна продукція університету – це результат інтелектуальної діяльності, що має прикладне або фундаментальне значення, створений у процесі наукових досліджень, дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), експериментальних розробок, інженерного моделювання тощо. Розроблено ключові критеріїв ефективності НДР на стадії формування заявок на отримання бюджетного фінансування, які поєднані в дві групи: критерії науково-технічної та критерії споживчої ефективності. Запропоновано структурно-елементний підхід до встановлення ціни господарсько-договірної НДР, який дозволяє враховувати специфіку наукової роботи, її етапність, трудомісткість та ресурсозабезпечення. Наукова новизна роботи полягає у розробці інтегрованого підходу до ціноутворення, який поєднує економічні, технологічні та маркетингові аспекти, враховує ризики інноваційного процесу та дозволяє адаптувати цінову політику до умов високої невизначеності та швидких змін ринкового середовища.

2. The dissertation presents the results of the study of theoretical and scientific-methodological provisions, as well as the development of practical recommendations for improving the methods of pricing for innovative and scientific-technical products. The purpose of the study is to theoretically substantiate and practically improve the methods of pricing for innovative and scientific-technical products, which will increase the efficiency of commercialization of research and development results, optimize investment decisions and contribute to the

sustainable development of the innovation sphere. The object of the study is the process of pricing for innovative and scientific and technical products. The subject of the study is the methods, models and tools used to form the cost and price of the results of innovative and scientific and technical activities of industrial enterprises and scientific and educational institutions. The methodological and theoretical basis of the study is the fundamental provisions of economic theory, methodological developments and scientific works of leading scientists on the development of methodological principles of pricing for innovative and scientific-technical products. In the introduction, the relevance of the research tasks is substantiated, scientific novelty is given and the practical significance of the results obtained is formed. In the first section, the study of theoretical aspects of price formation for innovative and scientific-technical products is carried out, a theoretical and methodological study of the category of "price" is carried out. The principles of price formation and a historical review of approaches to the definition of the term "price" are considered. On the basis of the study of existing interpretations of the term "price", it is proposed to understand this term as monetary valuation of the product, which reflects its properties and consumer value, and is also a basic tool for covering costs and making a profit by the manufacturer. The author's definition of the price of scientific and technical products is proposed, which is proposed to be determined as a monetary amount that takes into account the costs of research, development and production of products. The economic essence of price functions is considered in detail, to which the applicant includes accounting, distributive, stimulating measuring functions and the function of balancing supply and demand, as well as the function of rational placement. A study of the process of pricing for scientific and technical products has been carried out, its stages have been determined and substantiated. The current state and prospects for the development of innovation, scientific and technical activities in Ukraine have been investigated. An analysis of existing methods of pricing for innovative and scientific-technical products has been carried out. In the second section, the methods of pricing for scientific and technical products of industrial enterprises are improved, which made it possible to form an integrated approach to determining the price of innovative products based on the principles of minimax. It is proposed to determine the price-based on the effect – as the maximum possible price for scientific and technical products, the price-based price as the minimum price and the market price based on the minimax compromise. Based on the minimax approach A pricing mechanism for innovative and scientific and technical products of industrial purpose has been formed, which takes into account the whole set of market situations in its sale. A step-by-step mechanism for the formation of prices for innovative industrial products (12 stages) and their management during the life cycle of innovation on the basis of minimax has been proposed. It has been proved that pricing based on minimax is optimal for innovation activity, since it provides a balance between achieving profitability for the enterprise and acceptability of the price for the end consumer, contributes to increasing the competitiveness of enterprises, reducing the risks associated with innovation activity, and ensures the economic efficiency of production and sale of innovative products. In the third section, the formation of pricing methods for scientific and technical products of universities and scientific institutions is carried out. The essence of scientific and technical products of the university as an object of cost and price assessment has been considered and analyzed. It has been determined that the scientific and technical products of the university are the result of intellectual activity of applied or fundamental importance, created in the process of scientific research, research and development (R&D), experimental developments, engineering modeling, etc.

Державний реєстраційний номер ДіР: довідка №06.01-15/5557 від 20.01.2025 р.; довідка №01-25/197 від 16.10.2025 р.; довідка №33/48 від 19 червня 2025 р.; довідка №19 від 03 квітня 2025 р.; довідка №12-7/25; довідка №34/12 від 07 грудня 2023 р.; довідка №66-021-200/569 від 17.11.2025 р.; акт впровадження від 15.10.2025 р.; довідка від 12 жовтня 2023 р.; довідка «67-01-1158 від 30.07.2025 р.; довідка від 20.06.2025 р.

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Публікації:

- 1. Климентова М.В., Сударкіна С.П., Анічкіна І.А. Методи та інструменти стратегічного маркетингового планування. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2019. № 24. С. 13–17. (Б)
- 2. Климентова М.В., Кобелев В.М., Анічкіна І.А. Інноваційні технології в рекламі. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2019. № 23. С. 86–91. (Б)
- 3. Климентова М.В., Кобелева Т.О. Ціна як економічна категорія. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2024. № 6. С. 14–22. (Б)
- 4. Климентова М. В., Кобелева Т. О. Встановлення верхньої межі ціни на інноваційну продукцію. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2024. № 1. С. 46–52. (Б)
- 5. Климентова М. В., Кобелева Т. О. Встановлення нижньої межі ціни на інноваційну продукцію. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2024. № 2. С. 30–35. (Б)
- 6. Климентова М. В., Кобелева Т. О. Розвиток механізму ціноутворення в системі інноваційної діяльності промислового підприємства на засадах мінімаксу. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2025. № 3 (206). С. 59–68. (Б)
- 7. Климентова М. В., Кобелева Т.О. Сучасний стан інноваційної та науково-технічної діяльності підприємств. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2025. № 1. С. 60–68. (Б)
- 8. Климентова М.В., Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Розвиток методів ціноутворення на науково-дослідні роботи бюджетного фінансування. Бізнес Інформ. 2025. №7. С. 191–202. (Б)
- 9. Климентова М. В., Кобелева Т. О., Перерва П. Г. Удосконалення методів ціноутворення на госпдоговірні НДР. Вісник економіки транспорту і промисловості : зб. наук.-практ. ст. Укр. держ. ун-т залізничного транспорту. Харків, 2025. № 91. С. 242–253. (Б)
- 10. Кобелева Т. О. Климентова М.В. Цінова стратегія науково-технічної продукції і її комерціалізація як ключові інструменти забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки): зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2025. № 4. С. 62–66. (Б)
- 11. Klymentova M.V. Formation of prices for scientific and technical products [Electronic resource]. Marketing of innovations. Innovations in marketing: materials of the Intern. Sci. Internet Conf., December 2024. Bielsko-Biala: WSEH, 2024. P. 315–316;
- 12. Pererva P., Ievsieiev A., Kosenko A., Klymentova M., Lysenko I., Kobieliiev I. Study of Advantages and Disadvantages of Transport Innovations and Forms of Their Commercialization. Transport Means : proc. of the 29 th Intern. sci. conf., October 01–03, 2025. Klaipėda : KUT, 2025. P. 153–158. (SCOPUS)
- 13. Klymentova M. V. Structural-elemental approach to pricing contractual R&D projects [Electronic resource] // Marketing of innovations. Innovations in marketing : materials of the Intern. Sci. Internet Conf., December 2025. Bielsko-Biala : WSEH, 2025. – P. 153–155
- 14. Климентова М. В., Кобелева Т. О. Розвиток механізму ціноутворення в системі інноваційної діяльності підприємства на засадах мінімаксу [Електронний ресурс] // Управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем : колективна монографія : електронне видання. Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2024. [Підрозділ] 6.5. С. 634–648.
- 15. Климентова М.В., Кобелева Т.О. Сутність наукової продукції університету як об'єкту вартісно-цінової оцінки [Електронний ресурс] // Трансформація бізнесу в контексті глобальних викликів сталого розвитку : монографія. Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2025. Розд. 1.6. С. 78–90.
- 16. Климентова М.В., Кобелева Т.О. Верхня і нижня ціна науково-технічної продукції // Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених: матеріали І Всеукр.

наук.-практ. конф., [26-27 квітня 2023 р.]. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 107-109.

- 17. Климентова М.В. Особливості ціноутворення на науково-дослідні роботи // Теоретичні та практичні аспекти забезпечення розвитку фінансово-економічних систем в умовах трансформаційних змін : зб. тез доп. міжвуз. наук.-практ. конф., 14 листопада 2024 р. Харків, 2024. С. 218-220.
- 18. Климентова М.В. Підходи до встановлення цін на аграрну продукцію // Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки : зб. тез 2-ї Всеукр. наук.-практ. конф., м. Миколаїв, 08-09 трав. 2024 р. Миколаїв: МНАУ, 2024. С. 238-240.
- 19. Климентова М.В. Дослідження функцій ціни // Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. конф., м. Суми, 23 травня 2024 р. Суми : Сумський державний університет, 2024. С. 37-40.
- 20. Климентова М.В. Економічні характеристики науково-технічної продукції // Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 14-15 квітня 2025 р. Полтава : ПДАУ, 2025. С. 195-196.
- 21. Климентова М.В. Концепція ціни "мінімаксу" // Сталий розвиток міст: поствоєнний період : матеріали 8-ї Всеукр. наук.-техн. конф. здобувачів вищої освіти: у 5 ч. Ч. 4 / Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. С. 161-163.
- 22. Климентова М.В. Цінові характеристики наукової продукції // Авіація, промисловість, суспільство : матеріали 6-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 15 травня 2025 р., м. Кременчук. Харків : ХНУВС, 2025. С. 478-481.
- 23. Климентова М.В. Стратегії ціноутворення на науково-технічну продукцію // Молодь у сучасній науці: погляд у майбутнє : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти, м. Хмельницький, 6 травня 2025 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С. 116-118.
- 24. Климентова М.В. Підходи до встановлення цін на наукову продукцію університету // Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу : матеріали 3-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 квітня 2025 р. : у 2 т. Т. 1. Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2025. С. 423-426.
- 25. Климентова М.В. Аналітичні дослідження методів ціноутворення на науково-технічну продукцію // Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості: матеріали тез 2-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 24 січня 2025. Київ: КНЕУ, 2025. С. 256-258.
- 26. Климентова М. В. Ціноутворення на госпдогівірну тематику університетів [Електронний ресурс] // Теоретичні та практичні аспекти забезпечення розвитку фінансово-економічних систем в умовах трансформаційних змін : зб. тез доп. 3-ї міжвуз. наук.-практ. конф., 30 жовтня 2025 р., м. Харків : електрон. вид. / гол. оргком. Бєлай С. В. ; Національна академія Національної гвардії України. – Електрон. текст. дані. Харків, 2025. С. 223-225.
- 27. Климентова М. В. Формування цінової стратегії інноваційного підприємства // Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами : матеріали 11-ї Міжнар. наук.-практ. конф. м. Луцьк, 5 груд. 2025 р. : у 2 ч. / Луцький нац. техн. ун-т. Луцьк, 2025. Ч. 1. С. 317-319.
- 28. Климентова М. В. Науково-методичні підходи до формування ціни наукової продукції // Винахідники і науковці: разом до перемоги : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 18 верес. 2025 р. / М-во культури України, Департамент науки і освіти Харків. обл. військ. адмін., Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. обл. рада Т-ва винахідників і раціоналізаторів ; упоряд. Г. В. Прохорова ; наук. ред. Н. В. Петренко. Харків, 2025. С. 49-54.
- 29. Климентова М. В. Особливості ціноутворення на наукову продукцію вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] // Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін : зб. наук. пр. 8-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 30 жовтня 2025 р., м. Полтава / гол. оргком. Н. Канцєдал ; Полтавський державний аграрний університет. – Електрон. текст. дані. Полтава : ПДАУ, 2025. Т. 1. С. 80-81.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: ДР №0125U00134; ДР № 0125U001339; ДР №0125U000532

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобелева Тетяна Олександрівна

2. Tetiana O. Kobielieva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6618-0380

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балан Олександр Сергійович

2. Oleksandr S. Balan

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-67

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 43861328

Місцезнаходження: пр. Шевченка, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лега Ольга Василівна
2. Olha V. Leha

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0989-8000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильцова Світлана Олександрівна
2. Svitlana O. Vasyltsova

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3750-9922

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марчук Леся Сергіївна
2. Lesia Marchuk

Кваліфікація: д.філософ, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7108-1632

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Косенко Олександра Петрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Косенко Олександра Петрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Климентова Марія Віталіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна